

TÜRKİYE'DE ÖZEL SAĞLIK SEKTÖRÜNDE EBELİK NASIL UYGULANIYOR?

EBELERİN EMEĞİ

EBELERDEN İZLENİMLERLE...

Arş. Gör. Aysun EKŞİOĞLU
E.Ü. İzmir Atatürk Sağlık Yüksek Okulu

Sunum İçeriği

■ Özel Sağlık sektöründe

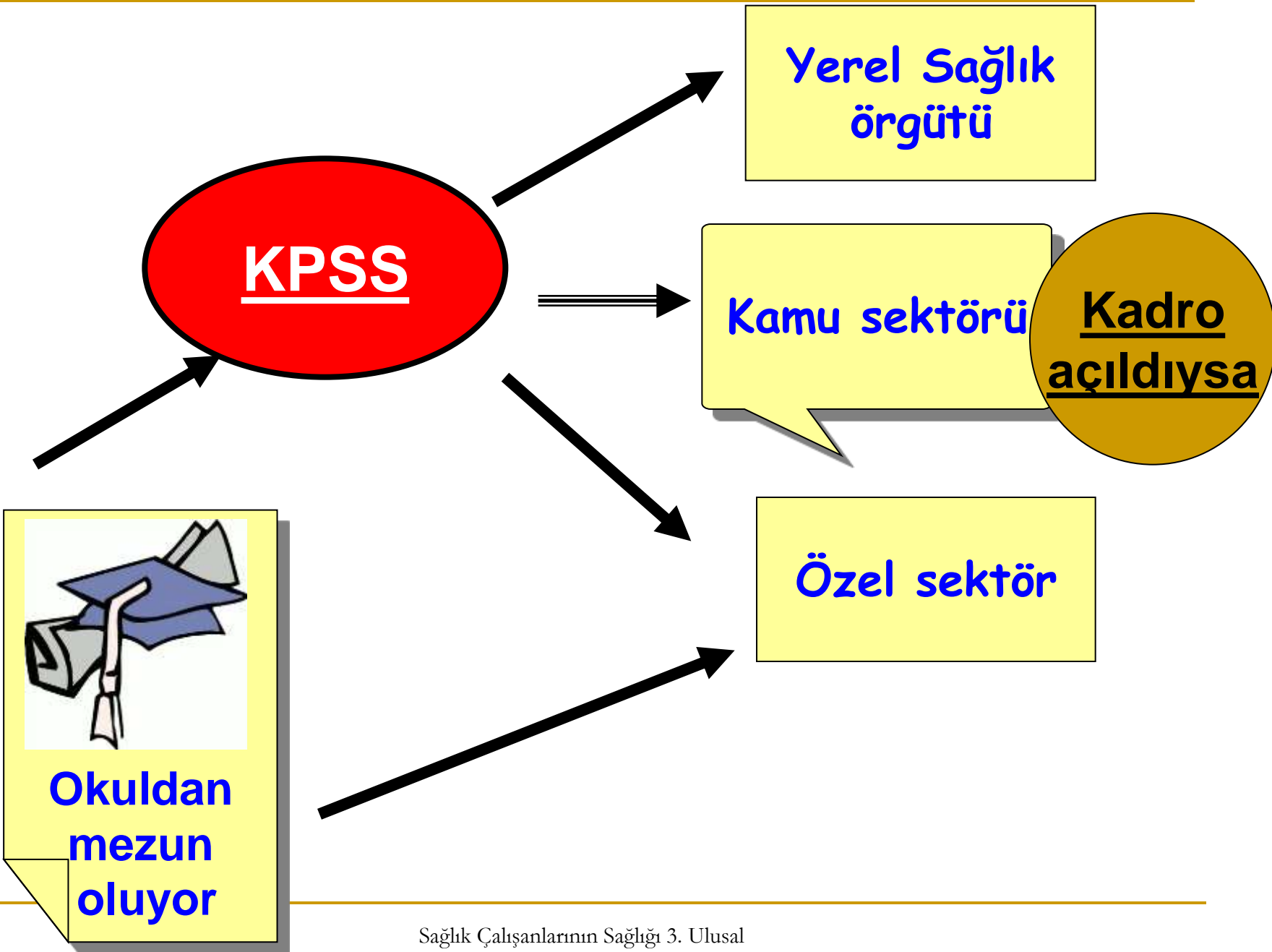
- Ebelik
- Çalışma koşulları
- Ebelerin Taşıması Beklenen Özellikler
- Ebelerin Sorunları
- Çalışma süreleri
- Ücret
- İş güvencesi
- Ebeler Neden bu sistemde alışıyor?
- Sonuç-Öneriler

- 5 il merkezinde 7 özel hastanede çalışan 12 ebe ile görüşölmüş, yazışmaların sunumda kullanılması konusunda izinleri alınmıştır.

- Ebeler; sağlık hizmetlerinin büyük bir bölümünü kapsayan anne ve ocuk sağliğının geliştirilmesi, korunması, doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası bakımın sağlanması en önemli sağlık insan gücünü oluşturmaktadır.

Türkiye'de Ebeler Nasıl İş buluyor?

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 3. Ulusal
Kongresi

Türkiye'de sağlık sektöründe ebe nerelerde alışıyor?

**Birinci Basamak
Sağlık hizm.**

Aile hekimliği

**Tedavi
hizmetleri**

**Devlet
hastaneleri**

**Üniversite
Hast.**

Özel sektörde

- **Türkiye’de Özel Sağlık Sektöründe Ebe Nerelerde Çalışıyor?**

**Özel
Hastaneler**

Poliklinikler

Laboratuvarlar

**Özel hekim
muayenehaneleri**

EBE

**Görüntüleme
merkezleri**

Tıbbi teknoloji

**İlaç
Sektörü**

**Özel sigorta
şirketleri**

Tablo: Bazı Sağlık Personelinin Sektörlere ve Unvanlara Göre Dağılımı, 2010

	Sağlık Bakanlığı (Ministry of Health)	Üniversite (university)	Özel sektör (private sector)	Diğer (other)	Toplam (total)
Uzman Hekim	31.527	11.843	19.749	444	63.563
Pratisyen hekim	33.229	262	4.328	999	38.818
Asistan Hekim	7.679	13.340	0	47	21.066
Toplam hekim	72.435	25.445	24.077	1.490	123.447
Diş hekimi	7.069	1.219	12.987	157	21.432
Eczacı	1.854	218	23.499	935	26.506
Sağlık Memuru	65.842	7.086	21.515	-	94.443
Hemşire	77.472	15.852	17.209	4.239	114.772
Ebe	45.515	561	4.253	14	50.343

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 3.

Kaynak: Personel Genel Müdürlüğü, Diğer, Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı
Ulusal Kongresi

Çalışma Koşulları

- Sağlık personeli azlığından dolayı iş yükü ↑
- Personel değişimi çok fazla
- Kendi işleri olmayan birçok işi yapmak zorunda kalmaktalar
- Sözleşmeli çalışma sorunu
- Nöbetli, vardiyalı, icaplı çalışma
- Yoğun çalışma süreci
- Dinlenme süreleri yetersiz
- Kadınlar, giderek büyüyen özel sağlık sektörünün ucuz ve güler yüzlü emek gücü durumunda

- Çalışma koşulları çok ağır, saatler fazla, ben memnun değilim.

■ *D.S (Kayseri, Ebe)*

- Maalesef **mesleki beceri yönünden köreliyoruz** çünkü acil durum hariç doğum yaptırmamız, epizyo açmamız veya sutur atmamız gibi olanaklar söz konusu bile olamıyor.

B.U., Ebe, Muğla

Özel Sağlık Sektöründe Sağlık Çalışanlarının Taşınması gereken temel özellikler

- Hizmetleri gerçekleştirebilmek için gerekli **bilgi ve deneyime sahip** olma.
- **Yüksek Motivasyonla** Çalışan Sağlık İnsan Gücü
- **Güler Yüzlü** sağlık hizmeti sunan
- Yetenekli
- Başarılı
- Tecrübeli
- Prezantabl
- Müşterilerin **kişiyeye özel** taleplerinin giderilmesi.
- Hizmet sunumunda **isteklilik**,
- Müşterilere **hızlı hizmet** verme
- Müşterilerle doğrudan iletişim kurması, saygılı ve içten olması.
- Müşteri beklentilerini anlamak için **çaba göstermesi...**

- Olumsuz bir Őey aslında, insanlara **devamlı güler yüzlü** olmak zorundasınız. Ruh haliniz ne kadar kötü olursa olsun özel hasta olduğu için hep olumlu ve onların duymak istediklerini söylemek zorunda kalırsınız.
- *A.Ő.,ebe, İzmir*

- Çalıştığım yer oldukça tanınmış bir firma, pek çok kişi arasından seçildim, daha öğrenciyken kendimi geliştirmiştım, kongrelere gittim, pek çok sertifika aldım, emek harcadım. umarım hakkım yenmez çünkü gerçekten elimden gelenin en iyisini yaptığımı düşünüyorum, çünkü biliyorum ki eğer bu çabayı göstermezsem burada var olmamda söz konusu olamaz...”

■ *B.K,Ebe, İzmir*

Özel Sağlık sektöründeki Çalışanların sorunları

Çalışma Ortamına Yönelik sorunlar

- Personel yetersizliği
- Çalışanların kısa sürede işi bırakması
- Yoğun çalışma temposu
- Aşırı iş yükü
- Nöbet sorunları
- Görev dışı çalıştırılma
- İş ortamı ve çevrede iletişim yetersizliği

Bireye Yönelik sorunlar

- Alınan maaşın tatminkar olmaması
- Amirlerden memnuniyetsizlik
- İşyerinden ayrılmayı düşünme
- İşten doyum alamama, sosyal, ruhsal bozukluk ve tükenmişlik sendromu
- Duygusal emeğin bir verimlilik aracı olarak görülmesi
- Yeterli saygınlık görmeme-takdir edilmeme (Değersizleşme)
- Düşük iş verimi

- devletteki arkadaşlarımla konuşuyorum onlar çok rahat bu kadar sıkıntıları yok...özeldeki anlayış **az eleman , az maaşla çok iş** yaptırmak...
- iyi yani eğitimlerin olması, **sertifika vermeleri** başka da artısı yok...

■ *M. B. Ebe, İstanbul*

Çalışma Süreleri

- Sağlığı ve iş verimini doğrudan etkileyen çalışma ve dinlenme sürelerinin düzenlenmesi, sağlık çalışanlarının en önemli sorunlarından biridir.
- Sunulan sağlık hizmetinin niteliğini etkilediği gibi çalışanların sosyal ve ailevi yaşantısını da etkilemektedir.

- **Geceleri her zaman tek kişi nöbetçi kalıyor** ve bazı geceler personelde olmuyor...benim servisim 11 yataklı bir servis... hepsinin dolu olduğu çok gece yasadık...ben hem servise hem normal doğum geldi mi ona bakıyorum...gece sezaryen oldu mu ameliyata girip bebeği de alıyoruz...
- Özelde çalışmak çok zor, maaş iyi değil, çalışma koşulları zor, **saatler çok fazla**....
  - *M. B. Ebe, İstanbul*

Çalışma Süreleri

- Nöbet tutmada ve icap nöbetine kalmada herhangi bir saat sınırının getirilmemiş olması fazla çalıştırmanın önünü açmaktadır.

- Yeterli ebe hemşire yok zaten, ben genellikle nöbetlerdeyim. **eleman almadıkları için 3 gece üst üste nöbet tutuyorum** ve sadece 2 gün izin yapıp tekrar nöbet tutuyoruz...bence çok verimli olmuyor...hastalarda bunun farkında onlar bize soruyor aynı anda 2 hasta kötü olsa hangisine bakacaksınız diye?

■ *M.B. Ebe, İzmir*

- “Nöbetlerde saat olarak uzun süre çalışıldığı için ayrıca ekipteki kişi sayısı az olduğu için, personel sayısı az, çalışan ebe-hemşire sayısı az... Hasta bakımını tek başına vermek zorunda kalıyorum. İki kişinin yapması gerekeni tek kişi yapıyorsunuz.”

■ *H.A. Ebe, İstanbul*

- Özel sektörde çalışmak çok zor. normalde aylık çalışma saatim 215 saat ama ben 230-240 arası çalışıyorum...bu kadar çalışmaya rağmen aldığım maaş 1050tl. arada fazlalık mesai parası yatırıyorlar...

■ M.Başköy

Ücret

- Ücret en geniş anlamda insan emeğinin bir bedelidir.
- Uzun ve yorucu çalışma saatleri karşılığında elde edilen ücret, sağlık emekçilerinin motivasyonunu etkilemektedir.

- Aylık tek vardiya çalışırsan 2000 alıyorsun İstanbul'da. **ben tüm geceler nöbet tutuyordum** 4000 kazanıyordum. normalde bir ebe aylık 15 nöbet tutar ebe bulamadıkları için **30 geceyi bile veriyordu** başhemşire...
  - *K. A.Ebe, İstanbul*

- Ücret ilk anda tatmin edici geliyor. Fakat özel bir çok hastanenin politikası **hasta=para** olduğunu görünce doktorlar biraz daha iyi ama kimsenin hakkını alamadığını gördüm. Bu şartları kabul eden insanlar **sadece maddi sıkıntı için bunlara katlanıyorlar** yada uzun yıllar geçirip kıdemden dolayı yerinde kalmaya devam ediyorlar. Benim gibi mesleğini yapmak isteyen insanlar maalesef ki böyle ortamlarda dışlanıyorlar.

■ İstanbul' da o kadar çok ebe açığı var ki ben ay içerisinde 3 tane hastanede nöbet tutuyordum ve ücretler hiçte fena sayılmazdı.

■ “gece nöbetlerim 100 dü aylık gelirim 4500'ü buluyordu. isterseniz ve ebeyseniz istanbulda istediğiniz gibi kazanırsınız. **Bu işin kuralları var tabii...** uykusuzluğa karşı dayanıklı olacaksınız, beklentiniz öyle çok olmayacak, saat kaç olursa olsun gülümseyeceksiniz...”

■ *K. A.Ebe, İstanbul*

İş güvencesi

- ‘**Sen gidersin yerine başkasını alırız**’ tavrı karşısında ne yapabilirim ki ! Çalışmak zorundayım. Yoksa işsizim. KPSS ile atanmak mucize...Katlanıyorum yani...”
  - *M.B., Ebe, İstanbul*

■ Bazen içinde bulunduğum durum canımı çok acıtıyor, artık tahammül edemiyorum. Sabaha karşı ağlama nöbetim olabiliyor.”

■ *N. Demir*

- **Peki Ebeler Neden Bu sistemde Çalışıyor?**

Neden Bu sistemde Çalışıyor?

- Kamuda sözleşmeli sağlık çalışanı uygulamasının yaygınlaşması ve buna paralel olarak özel sağlık alanında çalışanların artması
- Kamu personeli atamalarının yeterli olmaması
- İşsiz kalma kaygısı
- Özel sağlık sektörünün daha iyi olduğu ve daha fazla para kazanma düşüncesi
- Deneyim kazanma isteği
- Farkındalıkları yeterli düzeyde değil
  - “Böyle gelmiş böyle gider”

- “İzmir’de özel bir doğum hastanesinde ebeyim. iş yerim izmirdeki özel hastane doğumlarının yüksek payına sahip. yoğunluk kesinlikle var... ebelik yapabiliyorum. benim en çok tatmin olduğum konu bu. çünkü birçok arkadaşım yapamıyor hala.
- izmirdeki ortalama duyduğum ücret 750-1300 arası değişiyor benim aldığım para 1500+prim alıyorum. ortalamanın üstünde.

N. Kaya, EBE

- Açıkçası **ebe kadrolarının azlığı**, olan kadronunsa **ASM-TSM'lerde köreltilmesinden** ki ebelerde yapmıyorlar aslında, özel sektörde aktif şekilde çalışmayı tercih ediyorum. Ülkemizin koşullarından dolayı da ücra köşelerde çalışmaktan korkuyorum bunun yerine 500 lira eksik alıp İzmir de yaşamayı tercih ediyorum şahsen. Özel sektörü savunmuyorum aslında; ama ebe kadroları iyileştirilmedikçe bunun sonu gelmeyecektir.
  - *A. Ş. ebe, izmir*

- Özel sektör öyle bir yer ki, **cam bir fanus düşünün.** Ama her yeri kapalı, İşte o fanusun içinde yaşamak gibi. Balık gibi oluyorsunuz bir süre sonra, **yaşadıklarınız normal gelmeye başlıyor...**”

■ *S.U. Ebe, Ankara*

- Ebe olmak ciddi bir ayrıcalık.. Burada işini iyi bilmenin gerçekten ne kadar özel birşey olduğunu anladım. bir doktor senin nöbetinde rahat uyuyorsa x ebe var sorun çıkmaz diyebiliyorsa bu inanılmaz bir doyumdur o ebe için ...

■ *KA. Ebe, İstanbul*

Son olarak

- Sağlık sektöründeki “çalışma koşulları, diğer sektörlerle kıyasla **daha kötü**” olarak algılanmaktadır.
- **İş doyumunu, motivasyonu ve bağlılık** düşüktür.
- mesleki rol kayıplarına neden olmaktadır, ebelik profesyonel bir meslek olmaktan çıkarılmaktadır.

Son olarak

- Çalışma süresi ile ilgili sorun, **fazla mesai potansiyel** bir sorundur.
- **Güvencesizlik**, işsiz kalma korkusu
- **Ebelerin Meslek örgütüne üyelikleri yetersizdir.**
- Ne haklarını arayabilecek bir Sendikaları var, nede hak aramaya cesaretleri ...
- İş güvencesinden yoksun çalıştıkları için hak arayışında bulunamıyorlar.

Son olarak

- Kamu sağlık çalışanlarının en önemli sorunlarından biri, ücret sorunudur. (cretini zamanında alamama, yetersiz cret)
- Maaşları bazen tatminkar olsa da verilen emeēe karşı çok yetersizdir.
- Zor alışma koşullarına dayanamayan kişiler işi bırakmakta ve başka işlere yönelmektedirler.
- Mevcut sağlık sistemi bu durum ve koşullara yol açmaktadır.

Öneriler

- Sağlık çalışanlarının iş ve gelir güvencelerinin sağlanması.
- Özel sağlık sektöründeki sağlık çalışanlarına yönelik bilimsel çalışmaların yapılmasının teşvik edilmesi
- Çalışanların eğitilmesinin sağlanması
- Meslek örgütlerine (Ebeler Derneği) kayıt olmak ve bu meslek örgütlerinde aktif çalışmak.

- Yaşanan bu dönüşüm sürecinde ortaya çıkan bu ağır tablo, sağlık çalışanlarının özel, kamu, taşeron, kadrolu diye ayrılmadan bir çatı altında örgütlenmesini zorunlu kılmaktadır.
- Sağlık emek örgütlerinin kadın çalışanları gözeten, onlara özel yaklaşımlar geliştiren ve katılımlarını arttıran yaklaşımlarda bulunmaları, bu örgütlenmenin anahtar noktası gibi görünmektedir.

Teşekkür ederim